

**NORDIC
MINING**

Nordic Mining ASA

Vika Atrium
Munkedamsveien 45
Entrance A – 5th floor
N-0250 Oslo
Norway

Tel. : +47 22 94 77 90
Fax.: +47 22 94 77 91

post@nordicmining.com
www.nordicmining.com

Org. no. 989 796 739

Til:

Fiskeridirektoratet
5804 Bergen

5. desember 2011

En oppfordring til etterrettelighet og dokumenterbarhet

Nordic Mining ser behov for å nyansere uttalelser om Engebøprosjektet slik de fremkommer på fiskeridirektoratets hjemmeside i artikkelen: *"Utslipp vil få fatale følger for livet i fjorden"* (publisert 21.11.11)¹. Artikkelen reflekterer fiskeridirektoratets holdninger til prosjektet slik de også fremkom på befaringen med Miljøverndepartementet i Naustdal den 15. november.

Nordic Mining mener direktoratets fremstilling av prosjektet er unyansert og til dels uriktig. Vi ser behov for å oppklare enkelte påstander som vi mener er villedende og som bygger på misoppfatninger og ikke-dokumenterbare forhold.

Deponering - ikke dumping

Fiskeridirektoratet kaller sjødeponering for dumping og deponi for avfallsplass. Nordic Mining anser sammen med bransjeorganisasjonen, Norsk Bergindustri, dumping som ulovlig aktivitet eller ukontrollert utslipp. Kontrollert sjødeponering fra rørledning til godkjent deponiområde på sjøbunnen, slik det gjennomføres på lovlig vis ved norske mineralbedrifter, mener vi bør benevnes som deponering. Under Norsk Bergindustri og Fiskarlagets felles dialogkonferanse i Bergen den 8. september i år, kom dette som et innspill til dialog og økt forståelse bransjene mellom.

Gytedefelt og partikler

Den informasjonen som Havforskningsinstituttet (HI) har innhentet på tokt i Førdefjorden de siste to årene gir tilleggskunnskap om allerede kjente forhold knyttet til dypvannsutskiftninger og gytefelt i Førdefjorden. HI publiserte nylig toktrapporten: *"Ny viktig informasjon om Førdefjorden"*

¹ <http://www.fiskeridir.no/fiske-og-fangst/aktuelt/2011/1111/utslipp-vil-faa-fatale-foelger-for-livet-i-fjorden>

i anledning mulig gruvedrift i Engebø." (HI 2011)². Spørsmålet som vi opplever at det er uenighet om, er hvorvidt partikkelkonsentrasjoner i de øvre vannlag kan ha negative konsekvenser for kysttorsken. Vi kan ikke se at det foreligger noen form for dokumentasjon som sannsynliggjør dette.

NIVAs utredninger viser at selv med svært konservative forutsetninger så er konsentrasjonen av partikler utover deponiområdet og oppover i vannsøylen lavere enn grenseverdier som gir effekt på marint liv (NIVA 5875-2009).

Det er kjent at elver og isbreer tilfører norske fjorder høye partikkelkonsentrasjoner. Vi kan ikke se at det er dokumentert at mineralske partikler generelt har en negativ virkning eller skremmeeffekt på torsk. Tvert i mot så viser studier at torsk har god toleranse for partikler. Undersøkelser i Holandsfjorden og Nordfjorden i Meløy kommune viser at økt partikkelinnhold i fjordene som følge av kraftutbygging ikke har en negativ effekt på torskeyngel og gyteevne (Nicolaisen og Olsen 2008). I tillegg indikerer studier at selv relativt høye partikkelkonsentrasjoner ikke påvirker torskens valg av leveområde eller evne til å skaffe mat (Meager og Utne-Palm 2007, Meager et.al 2005).

I HIs toktrapport rettes det kritikk mot NIVA for manglende utredning av deponiets påvirkning på torsk (HI 2011). Vi er forundret over kritikken siden HI selv har vært ansvarlig for å utrede effekter på dypvannsfisk som del av konsekvensutredningen. Mens konsekvenser for sei, brosme, lysing og andre fiskesorter beskrives grundig så nevner HI torsk kun i følgende setning: *"Det er videre verdt å merke seg at prøvefisket ikke resulterte i fangst av hverken torsk eller hyse."* (HI 2008).

Når det gjelder negative effekter av partikler på rauåte så kan vi ikke se at dette er en dokumentert påstand. Tvert i mot så viser studier fra sjødeponering i Canada at rauåtebestanden ikke ble påvirket som følge av sjødeponering (Pers. medd. prof. Emeritus Timothy Richard Parson, University of British Columbia, Canada).

Kysttorsken er ikke rødlistet slik Fiskeridirektoratet hevdet på sin hjemmeside. På bakgrunn av foreliggende dokumentasjon kan vi på ingen måte se at tiltaket vil ha negative effekter på bestanden av kysttorsk verken i Førdefjorden eller i regionen som sådan.

²http://www.imr.no/temasider/forurensing/gruveavfall_1/fordefjorden/les_meir/notat_fordefjorden_11.11.11.pdf/nb-no

Magnafloc 155 – en tilleggseffekt

Effekten av Magnafloc 155 er ikke tatt med i NIVAs konservative beregninger av partikkelspredning, selv om virkningen av Magnafloc er velkjent og dokumentert.

Fiskeridirektoratets påstand om at effekten av Magnafloc er lik null, er feil. Tankforsøk med relevante konsentrasjoner av Magnafloc (tilsvarende forbruk på 10 tonn pr. år) viser at Magnafloc gir en økt flokkulering av finstoff på ca. 80 % i tillegg til naturlig flokkulering (NIVA 5875-2009). Bruk av Magnafloc gir en positiv tilleggseffekt som gjør at vi som selskap er enda tryggere på at finstoff vil sedimentere effektivt.

Røddlistede arter

I HIs utredning av dypvannsfisk nevnes det tre røddlistede arter som er registrert i området: pigghå, vanlig uer og blålange. HI konkluderer med at ” *Forekomsten av disse artene i Førdefjorden er på ingen måte unik, man vil finne disse i flere av nabofjordene, og har en marginal betydning i forhold til resten av bestandene.* ” (HI 2008). Slik vi leser det vil ikke de røddlistede artene bli ytterligere truet som følge av driften.

Fiskerdirektoratet vedgår at det ikke finnes dokumentasjon for at det eksisterer gytefelt for kveite i Førdefjorden. Kveite nevnes heller ikke i HIs utredning om dypvannsfisk. Fiskeridirektoratet konkluderer likevel med at viktige gyte- og oppvekstområder for kveite vil bli truet som følge av tiltaket. Vi mener dette er et av flere eksempler på at en udokumentert påstand tas til inntekt for et standpunkt mot prosjektet.

Det samme synes å være tilfellet med koraller. Det er gjort omfattende søk med hjelp av fjernstyrt ubåt (ROV) uten at koraller ble påvist (NIVA 2008). Svake strømminger i fjorden er sannsynligvis årsaken til at slike arter ikke kan etablere seg på de bratte fjellveggene ved Engebøfjellet. Vi har ikke sett dokumentasjon for at sjøtre eller andre koraller er påvist utenfor Engebøfjellet slik Fiskeridirektoratet hevder.

Forholdet knyttet til ål i Grytelva og Stølselva er behandlet i konsekvensutredningen (NINA 2009). NINA vurderte konsekvensene for fiskebestandene i disse to elvene som små negative og ubetydelige. Redalselva er ikke del av utredningsgrunnlaget siden vassdraget ikke berøres av driften.

Når det gjelder ålegrasenger i Redalsvika så vil disse som for gytefeltet ligge utenfor deponiområdet og derfor ikke bli berørt.

Vi kan ikke se at det kan dokumenteres at tiltaket vil få negative konsekvenser for bestander av røddlistede arter slik Fiskerdirektoratet fremholder.

Oppfordring til saklig og etterrettelig diskusjon

Nordic Mining mener at Fiskeridirektoratet bør kvalitetssjekke at påstander som fremmes mot prosjektet bygger på faktiske dokumenterbare forhold. Det vil være uheldig for den offentlige debatten dersom den ikke føres innenfor etterrettelige og saklige rammer. Nordic Mining er positiv til alle nye opplysninger som kan gi økt kunnskap, men vi mener disse må bygge på reell dokumentasjon, og bør fremmes som upolitiske og saklige innspill.

Kopi: Miljøverndepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og Kystdepartementet, Havforskningsinstituttet, Norsk Bergindustri og Norsk Industri

Med vennlig hilsen

Ivar S. Fossum
Administrerende direktør

Mona Schanche
Utforskningsleder

Referanser

HI (2011) Ny viktig informasjon om Førdefjorden i anledning mulig gruvedrift i Engebø.
(http://www.imr.no/temasider/forurensing/gruveavfall1/fordefjorden/les_meir/notat_fordefjorden_11.11.11.pdf/nb-no)

HI (2008) Dypvannsfisk i Førdefjorden. Sannsynlighet for miljøkonsekvenser for bestander av dypvannsfisk som følge av dypvannsdeponi av gruveavgang fra rutil-utvinning i Engebøfjellet, Naustdal kommune

(<https://www.naustdal.kommune.no/artikkel.aspx?Aid=222&back=1&Mid1=20&Mid2=123&Mid3=154>)

NINA (2009) Konsekvenser av gruvevirksomhet i Engebøfjellet for laksefisk i Nausta, Grytelva og Stølselva. Temarapport i KU-program knyttet til planer om rutilutvinning ved Førdefjorden. Rapport nr. 416.

(<https://www.naustdal.kommune.no/artikkel.aspx?Aid=222&back=1&Mid1=20&Mid2=123&Mid3=154>)

NIVA (5875-2009) Kommentarer til Havforskningsinstituttets høringsuttalelse til søknad om utslippstillatelse for utvinning av rutil i Engebøfjellet. – Transport og spredning av gruveavgang i Førdefjorden.

(<https://www.naustdal.kommune.no/artikkel.aspx?Aid=222&back=1&Mid1=20&Mid2=123&Mid3=1549>)

NIVA (2008) Undersøkelse for å avdekke eventuelle forekomster av korallrev ved Engebøfjellet, Naustdal kommune.

(<https://www.naustdal.kommune.no/artikkel.aspx?Aid=222&back=1&Mid1=20&Mid2=123&Mid3=154>)

Nicolaisen og Olsen (2008) Effekt av kraftutbygging på fiskebestander i Holandsfjorden / Nordfjorden i Meløy kommune. Avdeling for Fiskeri og Naturfag, Høgskolen i Bodø.

Meager og Utne-Palm (2007) Effect of turbidity on habitat preference of juvenile Atlantic cod, *Gadus morhua*. Environ. Biol. Fish 81:149–155

Meager et al (2005) Effects of turbidity on the reactive distance, search time, and foraging success of juvenile Atlantic cod (*Gadus morhua*). (www.bio.uib.no/inc/pdf/files/pub/pub2947.pdf)